

Mineralgjødselstatistikk

2019 – 2020

22.02.2021

Mineralgjødelsestatistikk 2019 – 2020

Statistikken gjelder for mineralgjødelse omsatt til jordbruket i sesongen 2019 – 2020, dvs. perioden 01.07.2019 – 30.06.2020. Totalomsetningen var 470 328 tonn, noe som er en reduksjon på 0,8 % fra sesongen 2018-2019. Det er kun små endringer i omsetning av næringsstoffer sammenlignet med sesongen før.

Statistikken er basert på innrapporterte omsetningstall fra de aktuelle virksomhetene. Statistikken omfatter ikke mineralske næringsstoffer som inngår i organisk-mineralsk gjødelse. Den omfatter heller ikke produkter som først og fremst omsettes for bruk på golfarealer, grøntarealer, privathager eller i veksthus. Statistikken er basert på innrapporterte tall fra virksomhetene som omsetter produktene i Norge. Produsenter og importører som omsatte mindre enn 100 tonn i perioden ble ikke pålagt å rapportere, totalt vil dette utgjøre mindre enn en promille av den totale omsetningen av mineralgjødelse.

Tabellene i årets statistikk har en noe annen inndeling i varetyper enn tidligere års statistikker. Med den nye inndelingen er alle produkter kategorisert i korrekt varetype, tidligere har det vært gjort noen mindre tilpasninger for å unngå for mange varetyper i tabellene. Den nye inndelingen har særlig konsekvenser for NPK-varetypene, disse er inndelt i færre varetyper enn tidligere (tabell 3 og 4). Derfor er det lagt til en ny tabell som viser fylkesdelte tall for NPK-varetyper med total omsetning er over 500 tonn (tabell 5).

Økt tilførsel av kadmium til jorda fra mineralgjødelse

Årets statistikk inneholder tall for kadmiuminnhold i mineralgjødelse som omsettes til bruk på norske jordbruksarealer (tabell 8). I sesongen 2019-2020 ble det tilført 270 kg kadmium. Dette er en økning på 28 % sammenlignet med sesongen 2016-2017 og mer enn fire ganger høyere tilførsel enn i årene tidlig på 2000-tallet.

Årsaken til oppgangen er høyere kadmiuminnhold i flere produkter. Kadmiuminnholdet i produktene vil i stor grad avhenge av hvilke råvarer som er benyttet som fosforkilde i produksjonen, derfor blir kadmiuminnholdet i produktene rapportert i forhold til fosforinnholdet. Innrapporterte tall for gjennomsnittlig kadmiuminnhold i produktene varierte fra 2 til 45 mg kadmium per kg fosfor, med et gjennomsnittlig innhold på 30 mg kadmium per kg fosfor. I Norge kan mineralgjødelse inneholde opptil 100 mg kadmium per kilo fosfor, kadmiuminnholdet i alle de innrapporterte produktene ligger derfor godt innenfor det som vurderes som trygt.

Tabell 1. Omsetning av mineralgjødning (som vare) og hovednæringsstoffer de to siste sesongene. Endring fra 2018/2019 til 2019/2020 er oppgitt i tonn og prosent.

Næringsstoff	Omsetning 2018/2019 (tonn)	Omsetning 2019/2020 (tonn)	Endring (tonn)	Endring (%)
Nitrogen	106765	105884	-881	-0,8
Fosfor	8901	8996	95	1,1
Kalium	34422	34171	-251	-0,7
Sum næringsstoff	150089	149051	-1038	-0,7
Mineralgjødning (vare)	474231	470328	-3903	-0,8

Tabell 2. Omsetning av magnesium, svovel og bor i mineralgjødning de to siste sesongene. Endring fra 2018/2019 til 2019/2020 er oppgitt i tonn og prosent.

Næringsstoff	Omsetning 2018/2019 (tonn)	Omsetning 2019/2020 (tonn)	Endring (tonn)	Endring (%)
Magnesium	4396	4297	-99	-2
Svovel	15780	15560	-220	-1
Bor	86	86	0	0

Tabell 3. Omsetning av mineralgjødning (som vare) og utvalgte næringsstoffer for perioden 01.07.2019 – 30.06.2020

Varetype	Omsetning (tonn vare)	Nitrogen (tonn)	Fosfor (tonn)	Kalium (tonn)	Svovel (tonn)	Magnesium (tonn)	Bor (tonn)
N- gjødning (sum)	110877	28835	3	8	3462	743	17
Ammoniumnitrat	5355	1837	0	0	0	0	0
Ammoniumnitrat m. S	87286	23457	0	0	3371	568	0
Ammoniumsulfatnitrat	1210	363	0	0	85	0	0
Kalkammonsalpeter	4218	1139	0	0	0	169	0
Kalsiumnitrat	7842	1216	0	0	0	0	0
Kalsiumnitrat m. B	3841	592	0	0	0	0	12
Urea	112	51	0	0	0	0	0
Annen N gjødning	1013	182	3	8	6	7	6
P- gjødning (sum)	273	0	55	0	2	0	0
Trippelsuperfosfat	273	0	55	0	2	0	0
Annen P gjødning	0	0	0	0	0	0	0
K- gjødning (sum)	1075	45	0	282	168	43	0
Kaliumsulfat	202	0	0	84	36	0	0
Kaliumsulfat m. Mg	743	0	0	178	131	43	0
Kaliumklorid	130	45	0	20	0	0	0
Annen K gjødning	0	0	0	0	0	0	0
NPK- gjødning (sum)	348668	75349	8642	32894	11602	3449	65
N ≤ 9,5 %	1785	142	139	343	115	21	1
14,5 % ≥ N > 9,5 %	19289	2276	772	3395	1717	231	6
19,5 % ≥ N > 14,5 %	35352	6181	986	5099	1300	501	7
24,5 % ≥ N > 19,5 %	175696	37784	4715	17191	4043	1657	31
N ≥ 24,5 %	116547	28966	2030	6866	4427	1039	21
NP- gjødning	1383	150	227	0	4	0	1
NK- gjødning	6850	1504	0	792	204	41	3
PK- gjødning	626	0	69	131	10	0	0
Sekundær- og mikronæringsgjødning	575	1	0	64	110	20	0
Sum	470328	105884	8996	34171	15560	4297	86

Tabell 4. Fylkesvis oversikt over omsatt mengde mineralgjødning (tonn) for perioden 01.07.19 – 30.06.20

Varetype	Oslo/Viken	Innlandet	Vestfold og Telemark	Agder	Rogaland	Vestland	Møre og Romsdal	Trøndelag	Nordland	Troms og Finnmark
N- gjødning (sum)	20444	19496	7299	3954	25799	7197	6284	16457	2839	1108
Ammoniumnitrat	0	0	10	47	4819	25	70	384	0	0
Ammoniumnitrat m. S	16045	16086	5225	3494	16109	6324	5779	14836	2512	875
Ammoniumsulfatnitrat	0	0	0	0	694	0	110	406	0	0
Kalkammonsalpeter	600	0	0	172	3318	128	0	0	0	0
Kalsiumnitrat	2252	2175	825	162	373	607	293	637	302	215
Kalsiumnitrat m. B	1335	908	748	51	462	93	26	184	16	18
Urea	27	18	15	4	4	20	6	9	10	0
Annen N gjødning	185	309	475	25	20	0	0	0	0	0
P- gjødning (sum)	51	99	71	1	10	2	5	8	5	21
Trippelsuperfosfat	51	99	71	1	10	2	5	8	5	21
Annen P gjødning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K- gjødning (sum)	166	350	370	7	97	14	3	52	13	3
Kaliumsulfat	13	30	152	1	3	3	0	0	1	0
Kaliumsulfat m. Mg	134	304	214	7	4	11	3	52	12	3
Kaliumklorid	19	16	5	0	90	0	0	1	0	0
Annen K gjødning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NPK- gjødning (sum)	94781	80433	27859	9170	16751	19609	15572	58944	15240	10309
N ≤ 9,5 %	914	386	233	3	25	4	49	104	17	50
14,5 % ≥ N > 9,5 %	3533	6713	3404	661	1755	534	260	1998	242	191
19,5 % ≥ N > 14,5 %	4060	5567	2165	2647	2509	3017	1388	4067	5122	4811
24,5 % ≥ N > 19,5 %	62286	43892	16274	4076	4845	6380	4158	26143	4496	3145
N ≥ 24,5 %	23989	23875	5783	1783	7617	9674	9717	26632	5363	2113
NP- gjødning	298	552	263	13	2	17	0	199	1	37
NK- gjødning	245	698	205	848	3681	450	92	255	277	99
PK- gjødning	245	131	205	0	0	0	6	38	1	1
Sekundær- og mikronæringsgjødning	58	266	78	12	8	5	32	107	5	7
Sum fylke	116287	102026	36350	14004	46348	27294	21995	76059	18380	11585

Tabell 5. Fylkesvis oversikt over omsatt mengde (tonn) av NPK-varetyper med omsetning over 500 tonn. i perioden 01.07.19 – 30.06.20.

Varetyper	Oslo/Viken	Innlandet	Vestfold og Telemark	Agder	Rogaland	Vestland	Møre og Romsdal	Trøndelag	Nordland	Troms og Finnmark	Alle fylker
NPK 24-4-6	10853	654	566	0	0	12	0	3265	4	0	15354
NPK 15-7-12	922	231	291	0	0	0	0	114	0	0	1558
NPK 27-3-5	7252	584	26	74	1019	295	981	2252	64	130	12678
NPK 21-3-10	0	0	0	0	671	0	361	1047	0	0	2079
NPK 8-5-19	143	288	165	3	5	4	49	99	17	50	823
NPK 12-4-18	3533	6713	3404	661	1755	534	260	1998	242	191	19289
NPK 18-3-15	2939	5165	1832	2647	2509	3017	1388	3953	5122	4811	33381
NPK 20-4-11	8372	11739	1825	11	0	14	200	3312	35	239	25747
NPK 21-6-6	1052	571	74	0	0	0	4	363	0	0	2065
NPK 22-3-10	39850	23618	11902	5	15	2081	1772	13916	659	655	94474
NPK 22-2-12	2158	7309	1907	4060	4159	4273	1822	4240	3799	2250	35977
NPK 25-2-6	16737	23291	5757	1709	6598	9379	8736	24379	5299	1982	103869
NPK 8-11-20	771	98	53	0	0	0	0	5	0	0	927

Tabell 6. Fylkesvis omsetning av næringsstoffer for perioden 01.07.2019 – 30.06.2020.

Fylke	Nitrogen (tonn)	Fosfor (tonn)	Kalium (tonn)
Oslo/Viken	25963	2775	8527
Innlandet	22022	2188	8143
Vestfold og Telemark	7509	803	3082
Agder	3098	197	1181
Rogaland	11694	359	2102
Vestland	6327	390	1866
Møre og Romsdal	5249	310	1285
Trøndelag	17647	1414	5093
Nordland	4008	315	1659
Troms og Finnmark	2366	244	1233
Sum	105884	8996	34171

Tabell 7. Omsetning av svovel og magnesium for utvalgte år.

År	Omsetning svovel (1000 tonn)	Omsetning magnesium (1000 tonn)
1979/1980	18	7,6
1984/1985	15	6,3
1994/1995	16	7
1999/2000	16	6,5
2004/2005	16	6,2
2009/2010	12,4	4,8
2014/2015	14,4	4,5
2015/2016	14,9	4,3
2016/2017	14,6	4,2
2017/2018	15,1	4,3
2018/2019	15,8	4,4
2019/2020	15,6	4,3

Tabell 8. Total mengde kadmium (kg) i mineralgjødning omsatt til bruk på jordbruksarealer. Det er ikke samlet inn kadmiumtall for årene som ikke er tatt med i tabellen.

År	Kadmium i mineralgjødning omsatt til bruk på jordbruksarealer (kg)	Gjennomsnittlig kadmiuminnhold (mg Cd/P kg)
1992	191	13
1993	128	9
1994	95	7
1995	102	8
1996	80	6
1997	56	4
1998	72	5
2000	74	6
2001	52	4
2002	63	5
2003	60	5
2004	64	5
2017	211	24
2020	270	30

Tabell 9. Tidsserie for omsetning av mineralgjødsel og hovednæringsstoffer.

År	Omsetning (tonn vare)	Nitrogen (tonn)	Fosfor (tonn)	Kalium (tonn)	Sum hovednærings stoff (tonn)
1949/1950		36864	16171	41837	94872
1950/1951		30699	14949	34433	80081
1951/1952		33397	15490	37378	86265
1952/1953		36009	16558	36639	92206
1953/1954		34078	15252	38826	89156
1954/1955		35242	15832	38757	89831
1955/1956		37936	16047	41091	95074
1956/1957		43508	17910	44440	105858
1957/1958		42859	17637	41572	102068
1958/1959		46654	18754	43550	108958
1959/1960		48451	19410	45794	113655
1960/1961		47715	19477	44142	111334
1961/1962		49880	19789	44358	114027
1962/1963		54682	20340	44855	119877
1963/1964		55783	20717	45827	122327
1964/1965		58687	21159	46667	126513
1965/1966		59884	20880	46934	127698
1966/1967		63112	21730	47296	132138
1967/1968		67556	22955	48793	139304
1968/1969		68908	23027	49393	141328
1969/1970		76843	23578	54580	155001
1970/1971		77328	23477	57150	157955
1971/1972		78332	24365	58482	161179
1972/1973		80165	25259	61080	166504
1973/1974		91290	27000	66444	184734
1974/1975		87021	24899	60733	172653
1975/1976	536033	91602	24760	59981	176343
1976/1977	567807	94693	25908	60631	181232
1977/1978	602548	102099	27537	67161	196797
1978/1979	618376	102715	27233	67888	197836
1979/1980	663987	110785	28962	72843	212590
1980/1981	612153	102513	26980	66748	196241
1981/1982	641272	107546	28291	69192	205029
1982/1983	640467	109120	27638	66815	205573
1983/1984	640691	110648	27382	68637	206667
1984/1985	624109	110803	24828	66979	202609
1985/1986	590083	106011	22752	63277	192040
1986/1987	606193	109807	21953	62580	194340

1987/1988	594058	111208	19699	60927	191834
1988/1989	567388	110138	17376	56353	183867
1989/1990	564813	110418	16002	54389	180809
1990/1991	558657	110790	15190	53326	179306
1991/1992	563053	110875	14818	52430	178123
1992/1993	555945	109299	13722	50274	173295
1993/1994	555579	108287	13688	51933	173908
1994/1995	569190	110851	13291	53002	177144
1995/1996	571527	111976	13836	54088	179900
1996/1997	571588	112879	13522	53364	179765
1997/1998	565220	112327	13408	53043	178778
1998/1999	533882	106017	13092	50862	169971
1999/2000	541392	107410	13325	50480	171215
2000/2001	501347	100592	12399	46683	159674
2001/2002	497795	101258	12593	45075	158926
2002/2003	511251	104162	12643	46273	163078
2003/2004	518567	105096	12786	46281	164163
2004/2005	517275	106882	12660	45926	165468
2005/2006	508360	104088	12431	45359	161878
2006/2007	514527	107588	12155	45253	164996
2007/2008	564812	116351	13403	50357	180111
2008/2009	366136	82549	7071	27735	117355
2009/2010	379348	83081	7669	31373	122123
2010/2011	438147	96851	8901	35177	140929
2011/2012	426758	95767	8565	32821	137153
2012/2013	431712	97010	8573	33019	138766
2013/2014	456748	102238	8836	33621	144695
2014/2015	464874	104214	9295	34674	148183
2015/2016	457426	102460	9116	34224	145800
2016/2017	445558	99674	8718	33468	141860
2017/2018	457587	102392	8892	33984	145267
2018/2019	474231	106765	8901	34422	150089
2019/2020	470328	105884	8996	34171	149051